

ВІДГУК

**офіційного опонента на дисертаційну роботу на дисертаційну роботу
Корнілова Лавра Віталійовича «Порівняння методів лікування
виразкового ураження рогівки», що представлена до спеціалізованої
вченої ради Д 26.613.05 у Національному університеті охорони здоров'я
України імені П. Л. Шупика на здобуття наукового ступеня кандидата
медичних наук за спеціальністю 14.01.18 – офтальмологія**

1. Актуальність обраної теми дослідження.

За даними ВООЗ патологія рогівки займає третє місце в світі серед причин, що приводять до слабкості зору та незворотньої сліпоти. Важлива причина зниження зору, сліпоти, анатомічної загибелі очей, що завершаються енуклеацією в 23,7%, і, таким чином, інвалідизації, пов'язана з виразковими ураженнями рогівки. В Україні виразка рогівки є причиною первинної інвалідності в 3,2% - 5% випадків. Епітеліальні дефекти рогівки, що не гояться протягом 3 тижнів після виникнення, є персистуючими або хронічними. Медикаментозне лікування тривалих виразок рогівки не завжди ефективно, особливо в зв'язку з ускладненням отримання своєчасної медичної допомоги під час воєнного стану в Україні.

При виразці рогівки із перфорацією та загрозою перфорації найбільш ефективним методом лікування є ургентна лікувальна кератопластика, для якої застосовуються різноманітні пластичні матеріали. Пересадка донорської рогівки є найбільш ефективним методом лікувальної кератопластики, також при обмеженні трансплантаційного матеріалу для кератопластики або біопокриття може бути використаний аутотрансплантат. В літературі є обмежена інформація, що стосується методів аутотрансплантації склери та особливостей регенерації рогівки.

Розробка нових доступних методів лікування хворих на ВР із застосуванням альтернативних донорських матеріалів є актуальною задачею сучасної офтальмології.

2. Зв'язок теми дисертації з державними чи галузевими науковими програмами.

Дисертаційна робота була виконана на кафедрі офтальмології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика і є фрагментами науково-дослідних робіт: «Діагностика та лікування порушень оптичної системи ока» (№ державної реєстрації 0110U002363, дати виконання 2010-2014 роки), «Діагностика та лікування порушень оптичної системи, судинних і дистрофічних змін органу зору» (№ державної реєстрації 0115U002167, дати виконання 2015 рік), «Клінічне та експериментальне обґрунтування діагностики, лікування і профілактики рефракційних, дистрофічних, травматичних і запальних захворювань органу зору» (№ державної реєстрації 0116U002821, дати виконання 2016–2020 року) та «Розробка нових методів діагностики, лікування та профілактики рефракційних, запальних, дистрофічних і травматичних захворювань органу зору та їх клініко-експериментальне обґрунтування» (номер державної реєстрації 01200105324, термін виконання 2020-2025 роки), в яких дисертант був співвиконавцем.

3. Новизна дослідження та одержаних результатів.

Вперше запропоновано і впроваджено в практику нову методику лікування виразки рогівки різної етіології центральної і периферичної локалізації – лікувальну аутосклеропластику рогівки.

Доповнені наукові дані щодо особливостей клінічного перебігу та характеру і частоти ускладнень виразки рогівки різної етіології, встановлено, що найбільш поширеною причиною виразкового ураження рогівки були бактеріальні кератити в 66,66% випадків, а збудником - епідермальний стафілокок в 36,11% випадків. Центральна локалізація виразкового ураження рогівки зустрічається від 41,66% до 58,33% випадків. Периферична локалізація виразкового ураження рогівки зустрічається до 72,5% випадків.

Доповнені дані щодо ефективності лікувальної аутосклеропластики рогівки порівняно з лікувальною кератопластиком в 97,77% випадків. Зниження частоти неспроможності покриття з 18,75% до 14,29% при

лікувальній аутосклеропластиці рогівки порівняно з лікувальною кератопластиком, відсутність розвитку енд офтальміту, передчасного лізису трансплантата (відторгнення трансплантату) з 10,4% до 0%, розходження швів з 6,25% до 1,79%.

Доповнені наукові дані про умови використання лікувальної аутосклеропластики рогівки для досягнення найкращих результатів. Найкращі результати були досягнуті на очах, де не було перфорації, а також у випадках, коли площа ураження рогівки деструктивним процесом не перевищувала 30% загальної площини рогівки.

Встановлені нові дані про стан рогівки у віддаленому періоді після розробленої лікувальної аутосклеропластики.

4. Теоретичне значення результатів дослідження.

Теоретичне значення дисертаційної роботи визначається в уточненні даних щодо ефективності, частоти ускладнень і рецидивів виразки рогівки після різних методів хірургічного лікування при різних термінах спостереження.

Доповнена наукова інформація про біометричні показники стану рогівки при розвитку деструктивних уражень.

5. Практичне значення результатів дослідження.

Розроблено і впроваджено в практику офтальмологічних відділень закладів охорони здоров'я України нову методику лікування виразок рогівки різної етіології центральної і периферичної локалізації – лікувальну аутосклеропластику рогівки (ЛАСПР) (Патент України на корисну модель № 81136 UA, Бюл. № 12 від 25.06.13), яка може використовуватися при виразках рогівки з перфораціями та при необхідності ургентної лікувальної кератопластики за відсутності донорського пластичного матеріалу, що робить її доступною для практичної офтальмології, в тому числі в умовах воєнного стану.

Встановлено, що застосування ЛАСПР у пацієнтів з виразкою рогівки з додатковою фіксацією трансплантата вузловими швами до рогівки дає можливість закривати дефекти рогівки, в тому числі з перфорацією, будь-якої

Всі розділи дисертації написано логічно із дотриманням наукового стилю написання, але у тексті дисертації є поодинокі граматичні та стилістичні помилки.

У «Вступі» в повній мірі викладена та обґрунтована актуальність теми дисертації; сформульовані мета і 6 завдань дослідження; описана наукова і практична новизна дослідження; вказані місця апробації роботи та особиста участь дисертанта у виконанні і написанні роботи; відображена загальна характеристика дисертації. Зауважень до розділу немає.

Розділ 1 (огляд літератури) побудовано за аналізом відомих на даний час наукових даних з досліджуваної проблеми. Критично наведені різні погляди вітчизняних та зарубіжних авторів на методики лікування деструктивних уражень рогівки (виразок рогівки). Представлений аналіз літературних джерел свідчить про його сучасність, а також освіченість та ерудованість дисертанта. Зауважень по даному розділу немає.

В розділі 2 «Матеріали та методи дослідження» повністю описані умови, хід та методики клінічних досліджень. Всі використані в роботі методики досліджень інформативні та сучасні, що безумовно піднімає рейтинг роботи. В підрозділі «Статистична обробка отриманих даних» обґрунтовано представлені методи статистичної обробки, що відповідають стандартам сучасної доказової медицини. Зауважень по даному розділу немає.

Розділ 3 присвячений етіології, клінічному перебігу та результатам сучасного комплексного лікування виразки рогівки. Розділ достатньо ілюстрований таблицями, завершується резюме та списком публікацій автора. Зауважень по даному розділу немає.

В 4 розділі наведені результати використання розробленого методу хірургічного лікування виразки рогівки – аутосклеропластика, проведена порівняльна оцінка ефективності застосування лікувальної аутосклеропластики рогівки аутосклеральним клаптом та аллокератопластики у пацієнтів з виразкою рогівки. Розділ достатньо ілюстрований таблицями та рисунками, завершується резюме та списком

локалізації. Додаткове накладання м'якої контактної лінзи забезпечує безпеку способу, прискорює епітелізацію виразкового дефекту рогівки, зменшує терміни зникнення перифокальної інфільтрації і набряку рогівки, а також виразність запальної реакції і частоти ускладнень. Застосування ЛАСПР у пацієнтів з гнійною виразкою рогівки дозволяє прискорити процеси загоєння на 14,9% та підвищити ефективність лікування на 12,8% в порівнянні з наскрізною кератопластиком.

6. Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Наукові положення, висновки та рекомендації, які викладені в роботі, отримані на достатньому фактичному матеріалі. Досліджувались 220 пацієнтів (220 очей) з виразкою рогівки різної етіології. 180 пацієнтам (180 очей), з них чоловіків 76, жінок 104, було виконано розроблене оперативне втручання – ЛАСПР. Вік хворих склав 18-70 років, в середньому 57,34 років. В якості контролю, проведено ретроспективний аналіз історій хвороб 40 осіб (40 очей), з них чоловіків 18, жінок 22, яким була проведена наскрізна кератопластика за загальноприйнятою методикою. Вік пацієнтів – 18-78 років, в середньому 49,35 років.

Достовірність даних підтверджена, окрім достатнього обсягу спостережень, використанням надійних статистичних методів обробки та аналізу даних.

Усі положення, висновки, рекомендації, що містяться у дисертації, науково обґрунтовані, достовірні, логічно витікають із результатів досліджень. Робота виконана на сучасному науково-методичному рівні із застосуванням принципів доказової медицини. Методики, що використані автором в дослідженнях сучасні.

Усі положення, висновки, рекомендації, що містяться у дисертації, науково обґрунтовані, достовірні, логічно витікають із результатів досліджень. Робота виконана на сучасному науково-методичному рівні із застосуванням принципів доказової медицини. Наукові положення, висновки, рекомендації, що сформульовані у дисертації, одержані на достатньому

публікацій автора. Зауваження: рисунки 4.1 – 4.2 потребують більш достатнього пояснення у тексті.

У розділі 5 «Аналіз та узагальнення результатів дослідження» об'єднані і систематизовані отримані результати дисертаційної роботи, проведений порівняльний аналіз одержаних під час дослідження результатів із даними сучасної офтальмологічної літератури, зроблені конкретизуючі висновки та практичні рекомендації. Зауважень по розділу немає.

Висновки повністю відповідають сформульованій меті та задачам дослідження, написані лаконічно, повністю відображають результати проведеної роботи. Зауважень немає.

Принципових зауважень до роботи немає, але при ознайомленні з роботою виникло декілька запитань:

1. Чи застосовували Ви кортикостероїди в період доопераційного лікування виразки рогівки?
2. В чому була необхідність у всіх хворих в період доопераційного лікування виразки рогівки застосовувати цитостатики та як впливало це на репараційні можливості рогівки?
3. Чи призначали Ви антибіотики з урахуванням бактеріальної чутливості в передопераційному періоді?
4. Який максимально допустимий розмір склерального клаптя можливий при виконанні оригінальної операції?
5. На якій відстані від лімба та екватору ока виконувалась склеректомія?
6. Чи були випадки склеромалії після Вашої оригінальної операції?
7. Коли треба і можливо знімати рогівкові шви після оригінальної операції?
8. В які строки після операції ставили контактну лінзу і що робили, якщо вона не трималася?

Зазначені зауваження не мають принципового значення та не впливають на рівень наукової цінності дисертаційної роботи.

9. Рекомендації щодо використання результатів дисертаційного дослідження в практиці. Матеріали дисертаційної роботи можуть бути використані при розробці навчальних програм та посібників для підготовки

фахівців в відповідних навчальних програмах, а також впроваджені у роботу стаціонарних офтальмологічних відділень та центрів.

10. Відповідність дисертації паспорту спеціальності та профілю спецради.

Дисертація Корнілова Лавра Віталійовича «Порівняння методів лікування виразкового ураження рогівки» повністю відповідає паспорту спеціальності 14.01.18 – офтальмологія. Дисертація повністю відповідає профілеві спеціалізованої вченої ради Д 26.613.05.

11. Відсутність академічного плагіату.

В дисертаційній роботі не відмічено ознак академічного плагіату.

12. Відповідність дисертації встановленим вимогам

Дисертація Корнілова Лавра Віталійовича «Порівняння методів лікування виразкового ураження рогівки», представлена на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук по спеціальності 14.01.18 – офтальмологія, є завершеною науково-дослідною роботою, яка містить нові науково-обґрунтовані положення, що в сукупності вирішують важливі наукові завдання щодо лікування хворих на виразку рогівки різної етіології.

Виходячи з актуальності, за об'ємом та рівнем досліджень, наукової новизни результатів, теоретичної та практичної цінності отриманих даних, об'єктивності та обґрунтованості висновків, беручи до уваги отримані результати та особистий внесок здобувача, дисертаційна робота Корнілова Лавра Віталійовича «Порівняння методів лікування виразкового ураження рогівки», яка була виконана під науковим керівництвом член-кор. НАМН України, доктора медичних наук, професора Рикова С.О. на кафедрі офтальмології НУОЗ України імені П.Л. Шупика, за актуальністю, обсягом і рівнем досліджень, теоретичною та практичною цінністю, науковою новизною результатів, об'єктивністю та обґрунтованістю висновків дозволяє вважати такою, що відповідає вимогам п.п. 9 та 11,12 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України

від 24 липня 2013 року № 567, а її автор заслуговує присудження наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю – офтальмологія.

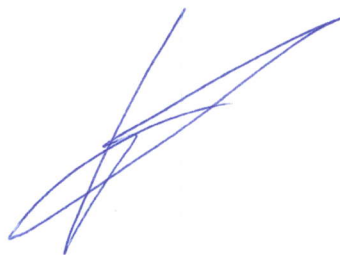
Офіційний опонент

Завідувач кафедри офтальмології

Харківського національного

медичного університету

доктор медичних наук, професор

П.А. Бездітко

Відомо наданий до складу вченої ради
Д 26.613.05 21.06.2025р
менше секретар ради Д 26.613.05
к. мед. н., доцент
Ліляк (Н.С. Лаврик)